

7. HAFTA

KÜLTÜR İNKILABI

Tarih,Dil,Güzel Sanatlar Alanındaki Çalışmalar

Atatürk'ün Milli Kültür Politikası

Kültürü devlet ve toplum yaşamının temel unsuru olarak kabul eden Atatürk; “ **Milli kültürün her alanda açılarak yükselmesini,Türkiye Cumhuriyetinin temel direği olarak temin edeceğiz,**” “**Türkiye Cumhuriyetinin temeli kültürdür**” sözleri ile Türk Devleti'nin kültüre dayandığını,ulusal kültürün yükselmesi ile Türk ulusu ve Türk Devletinin yükseleceğini belirtmiştir

Ulusal kültürü devletin temel politikalarından biri haline getiren Atatürk,ihmal edilmesi halinde ulusun geleceğinin tehlikeye düşeceğine dikkat çekmiştir.

Atatürk çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak için yüksek Türk kültürünün ortaya çıkarılması gerektiğini önemle vurgulamış ve bu konuda şöyle söylemiştir: “ **Asıl uğraşmaya mecbur olduğumuz şey,atalarımızın olduğu gibi yüksek kültürde ve yüksek fazilette dünya birinciliğini tutmaktır.**”

Türk Tarihi İle İlgili Çalışmalar

Osmanlı Devletinde Tanzimat'a kadar daha çok İslam tarihini esas alan dini bir tarih anlayışı egemendi.

Tanzimat döneminde ulusçuluk hareketlerinin etkisiyle ortaya çıkan Osmanlıcılık politikaları geleneksel tarih anlayışını değiştirmeye başladı.İslam tarihi yanında Osmanlı Tarihine de önem verilmeye başlandı.

19.yüzyıl sonlarında bazı Türk aydınları ulusçuluk hareketlerinin de etkisiyle Türk tarihine ilgi duymaya başladılar.

II.Meşrutiyet döneminde Türkçülük hareketinin güç kazanması,Türk tarihine olan ilgiyi daha da artırdı.

Türk Tarihi İle İlgili Çalışmalar

Kurtuluş Savaşında ve Cumhuriyet döneminde ulusal kimlik, ulusal bilinç ve birlik oluşturmaya büyük önem veren Atatürk, Türkleri Anadolu'da istilacı bir ulus olarak göstermeye çalışanlara 1923 yılında Adana'da yaptığı şu konuşmayla cevap vermiştir: " Bu memleket tarihte Türk'tü halde Türk'tür ve sonsuza kadar Türk olarak yaşayacaktır."

Atatürk ulusal tarih anlayışıyla ulusal bilinci uyandırmaya çalışırken, Türk ulusu ve Türk vataniyle ilgili haksız iddia talep ve iftiralari çürütmek istiyordu.

Atatürk'e göre tarih bilgisi ve bilinci ulusal kimlik ve ulusal kültürümüzü geliştirecek, bunun ortaya çıkaracağı ulusal heyecan bizi çağdaş uygarlığa hızlı bir şekilde ulaştıracaktır. " Türk çocuğu atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." diyen Atatürk Türk tarihinin derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde araştırılması için çalışmalar başlatmıştır.

Yeni tarih anlayışı ile 1930 yılında “ Türk Tarihinin Ana Hatları ”adlı bir eser yayınlanmış,bu konuda kurumsal yapılandırma da başlatılmıştır.15 Nisan 1931 tarihinde “ Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti ”kuruldu.

1935 yılında “ Türk Tarih Kurumu ”adını alan bu kuruluş “ Genel Tarih ”kitabını yayınladı.

2 Temmuz 1932 tarihinde Birinci Türk Tarih Kongresi düzenlendi. Bu kongrede “Türk Tarih Tezi” anlatıldı.

Tarih araştırmalarında gerçeğe sadık kalınmasını isteyen Atatürk bu konuda özen gösterilmesini istemiştir.

Türk Dili İle İlgili Çalışmalar

- ❖ Dil, düşünme, konuşma, anlaşma ve yazışma aracıdır. Ulusların oluşumu, kültürü ve kimliğinde dil en temel unsurlardan biridir.
- ❖ Türkçe yer yüzünde konuşulan dillerin ayrıldığı beş büyük gruptan “Ural-Altay” dilleri arasında yer almaktadır.
- ❖ Dil yapısı ve sınıflaması bakımından Türk dilinin Arapça ve Farsça ile hiçbir yakınlığı yoktur ancak Türkler İslamiyet’i kabul ettikten sonra Arap ve Fars dillerinin etkisi altına girdiler.
- ❖ Selçuklularda devletin resmi dili ve bilim dili Arapça, edebiyat dili ise Farsça olmasına karşın halkın konuştuğu dil Türkçe idi.
- ❖ Osmanlılarda devletin ve halkın dili Türkçe ancak yazısı Arapça idi. Zamanla Türkçe, Arapça ve Farsçanın karışımından Osmanlıca dili ortaya çıktı.
- ❖ Arapçanın Türk dili üzerinde gittikçe yoğunlaşan etkisi on birinci yüzyılda Kaşgarlı Mahmut’un “ Divan-ı Lügat-it Türk ” adlı ünlü eserini yazmasına neden olmuştur.

#) Türk Dili İle İlgili Çalışmalar

- ❖ Karamanoğlu Mehmet Bey 1277 tarihinde ilan ettiği fermanla Türkçeden başka dil kullanılmasını yasaklamıştı.
- ❖ Yunus Emre ve Ali Şir Nevai eserlerini Türkçe yazarak Türk dilinin varlığını korumak için önemli çabalar vermiştir.
- ❖ Osmanlı Devleti'nde İstanbul'un fethinden sonra saray ve devlet kurumlarında Arapça, Farsça ağırlıklı, halktan kopuk bir dil kullanılmış, Türkçe ikinci plana itilmiştir.
- ❖ Tanzimat döneminde Osmanlı bütünlüğünü sağlamaya yönelik Osmanlılık politikaları "Lisan-ı Osmani" yani Osmanlıcaya ağırlık verilmesi düşüncesini ortaya çıkarmış, ancak bu politikaları savunular tarafından bile yeterince kullanılamamıştı.
- ❖ Ahmet Cevdet Paşa, Ali Suavi, Ziya Paşa, Namık Kemal gibi aydınlar Türk dilinin sadeleştirilmesini savunmuşlardır.

- ❖ II.Meşrutiyet döneminde Türkçülük düşüncesinin güç kazanmasına paralel olarak Türk dili üzerindeki çalışmalar yoğunlaştı.Ömer Seyfettin,Ali Canip,Ziya Gökalp gibi yazarlar “ Genç Kalemler ” dergisinde “ Yeni Lisan ” akımını başlatarak Türk dilinin sadeleşmesine önemli katkıda bulundular.
- ❖ Türk diline büyük önem veren Atatürk 1924 Anayasası'na “Türkiye Devleti'nin resmi dili Türkçedir ” ifadesini koydurmuştur. Atatürk Türk Ulusu ile Türk dilini özdeşleştirmiştir.
- ❖ Türk dilinin kendi asli özelliklerine kavuşturulması,sade,açık ve anlaşılır bir dil olmasını,yabancı sözcüklerden kurtarılmasını isteyerek dildeki bağımsızlığı siyasi bağımsızlık çerçevesi içerisine almaktadır.
- ❖ 1928 yılında harf devriminin yapılması ve 1931 yılında Türk Tarih Kurumu'nun kurulması ardından Türk Dili üzerinde çalışmalar başlatıldı.
- ❖ 12 Temmuz 1932 tarihinde Türk Dili Tetkik Cemiyeti kurularak dil çalışmalarına başlandı.1936 yılında toplanan kurultaydan sonra “ Türk Dil Kurumu” adını aldı.

#) Sonuç olarak dil devriminin amaçlarını şöyle özetleyebiliriz:

1

Türk dilini yabancı dillerin egemenliğinden kurtarmak,

2

Ulusal kültürümüzü geliştirecek düzeye çıkarmak,

3

Aydınların ve devlet adamlarının konuştuğu dil ile halkın konuştuğu dil arasındaki kopukluğu gidermek,

4

Toplumsal anlaşma ve bütünleşmeyi sağlamak,

5

Yazı dili ile konuşma dili arasındaki ayrılıkları ortadan kaldırmak,

6

Türk Dilinin zenginliğini ve güzelliğini ortaya çıkarmak, dile işlerli kazandırmak,

Güzel Sanatlar Alanındaki Çalışmalar

1

Sanatı güzelliğin ifadesi olarak tanımlayan Atatürk, Türk Ulusu'nun güzel sanatlarda göstereceği başarıları yaptığı tüm devrimlerin başarılı olduğunun kanıtı olarak kabul etmiştir.

2

Atatürk sanatın her alanında çalışmalar başlatmıştır. Onun sanata ve sanatçıya ne kadar önem verdiğini şu sözlerinden anlayabiliriz: “ Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir ”, “Hepiniz milletvekili olabilirsiniz hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz ama sanatkar olamazsınız.”

3

Atatürk döneminde resim , müzik, heykel, tiyatro, opera gibi sanat alanlarında kurumlar oluşturuldu ve bu kurumlarda değerli sanatçılar yetiştirildi.

4

19.yüzyılın sonunda açılan Sanayi-İ Nefise Mektebi Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürüldü.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1.

Aşağıdakilerden hangisi, “Türk Tarih Kurumu” ve “Türk Dil Kurumu”nun kurulmasının amaçlarından biri değildir?

- A) Türk Kültürünü geliştirme ve yaygınlaştırma
- B) Kültür emperyalizmini etkisiz hale getirme
- C) Toplumsal yaşamı evrenselleştirme
- D) Milli bilinci geliştirme

2.

Atatürk'ün Türk Tarihinin yalnız Osmanlı ve Selçuklu dönemiyle sınırlı olmadığı binlerce yıllık derin ve köklü bir geçmişe sahip olduğunun tarih araştırmalarıyla ortaya çıkarılmasını istemesinin amacı aşağıdakilerden hangisiyle izah edilemez?

- A) Avrupa'da yaşayan en eski kavimlerin bile Türk asıllı olduğunu belgelemek
- B) Türk kültür ve uygarlığını ortaya çıkarmak
- C) Türklerin dünyanın en eski milleti olduğunu ortaya koymak
- D) Türklerin tarihte çok sayıda devlet kurmuş olduklarını göstermek

3.

Atatürk "Ülkesinin yüksek bağımsızlığını korumasını bilen Türk Milleti dilini de yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmalıdır." Demiştir. Aşağıdakilerden hangisi, Atatürk'ün bu sözleriyle gösterdiği hedef ile ilgili değildir?

- A) Türk Dilinin zenginliğini ve güzelliğini ortaya çıkarmak
- B) Türkçe kökenli sözcüklerin araştırılıp dilimize kazandırılmasını sağlamak
- C) Atılan yabancı sözcüklerin yerine Türkçenin kurallarına uygun sözcükler üretmek
- D) Yazı dili ile konuşma dili arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmak

CEVAP ANAHTARI

1- C

2- A

3- D

7. Hafta Ders Konuları Burada Sonlanmaktadır

HOŞÇAKALIN